The Oldest and Most Popular Slovene Newspaper in United States of America

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH

(Official Organ of four Slovene Organizations)

Najstarejši in najbolj priljubljen slovenski list v Združenih Državah Ameriških.

ŠTEV. (No.) 22 — CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 1. FEBRUARJA — THURSDAY, FEBRUARY 1, 1934 — LETNIK (VOL.) XLIII

Naseljevanje brezposelnih na farme - Hitler pere Nemčijo

PO VLADNEM NAČRTU SE IMA OKROG MILIJON AMERIŠKIH DRUŽIN PRESELITI IZ MEST NA DEŽELO. — VLADA JIM BO DALA NA RAZPOLAGO KOS ZEMLJE ZA OBDELOVANJE IN JIM POSKRBELA ZA NADALJNJI ZASLUŽEK.

Washington, D. C. — Kljub vsemu trudu in delu za obnovo amerišega gospodarstva, uvidi federalna vlada, da se tudi v najboljšem slučaju ne bo moglo postaviti na delo vseh brezposelnih. V prejšnjih letih, tekom dobe blagostanja, so se namreč cele armade ljudstva preselile iz dežele v mesta, kjer se jim je kazal boljši zaslužek; v času depresije so ti priseljenci pripomogli k velikemu številu brezposelnih v mestih.

Vlada sestavlja zdaj načrt, da bi pospešila nasprotni tok, namreč izseljevanje iz mest na deželo. Računa se, da bo okrog milijon družin po raznih mestih ostalo v Ameriki brez prilike, da bi si lahko zaslužile za svoje življenje. Teh milijon družin naj bi se po vladnem načrtu naselilo na deželo, in sicer na vladna zemljišča. To je objavil začetkom tega tedna federalni reliefni ravnatelj, O. L. Hopkins.

Kakor se je Hopkins nadalje izrazil, bodo velika mesta, kakor Chicago, tekom 50 let skoraj izginila, in sicer vsled tega, ker se bo v veliki meri izselila industrija, ki je zdaj centralizirana v njih; v prvi vrsti pa ravno potom omenjenega vladnega načrta. Vlada bo namreč izdala milijone dolarjev, da bo ustanovila nova naselja na deželi za mestne družine, ki si tamkaj ne bodo mogle služiti kruha. Vsaki družini bo odmerjen kos zemlje, ki bo tako velik, da se bo lahko na njem preživljala, a vendar ne tolikšen, da bi trgovala s pridelki ter s tem tvorila konkurenco zdaj obstoječim farmam, s čimer bi znova stopilo farmarsko vprašanje v ospredje. V začetku za par let bo bržkone vlada podpirala te nove naseljence, in sicer z denarjem, katerega bi drugače izdala za njih podporo.

Poleg dela na farmah bi se dal naseljencem zaslužek z delom v bližnjih vladnih gozdovih, za kar bi jih vlada plačala. Deloma pa bi jih zaposlila tudi razna industrijska podjetja, ki bi se ustanovila v takih naselbinah. A tudi vlada sama bi poskrbela, da bi se v zmernem obsegu ustanavljala manjša industrijska podjetja v bližini naselbin.

—o—

DILLINGER PREPELJAN V INDANO

Tucson, Ariz. — Prosluli bandit John Dillinger, katerega je tukajšnja policija pretekli teden ujela z njegovimi tovariši vred, je bil v ponedeljek odpeljan od tukaj z aeroplanom v državo Indiano, ki ga zahteva, da ga sodi umora in ropa, katerega je izvršil tamkaj. Ker je bandit vedel, da ga čaka v Indiani gotovo smrtna obsodba, se je tudi obupno upiral, ko so ga spravljali v aeroplan. Sprva se je domnevalo, da ga bo dobila država Wisconsin, kjer bi bil sojen samo zaradi ropa, toda tukajšnji governer se je odločil za državo, kjer zločinca čaka bolj eksemplarična kazen. Dillingerjevi tovariši bodo najbrž izročeni v Ohio, kjer so izvršili tudi neki umor.

OBLETNICA NAZIJEV

Hitler trdi, da propaganda v Avstriji ni krivda Nemčije. — Zanika dedno pravico vladarske rodbine.

—o—

Berlin, Nemčija. — Z vsemi slavnostmi je hitlerjevska Nemčija obhajala v torek obletnico, odkar je prišla nazijska stranka na vlado. Zbral se je ta dan tudi državni zbor in pred njim kakor tudi pred množico tujezemskih diplomatskih osebnosti je imel kancler Hitler svoj govor; nanašal se je govor zlasti na zadnje dogodke, ki se tičejo Nemčije.

Glede Avstrije je Hitler izrazil obžalovanje, da odnošaji z njo niso zadovoljivi, in povdaril je tudi, da to ni krivda Nemčije. Trditev namreč, je dejal, da skuša Nemčija kršiti avstrijsko samostojnost, je nesmiselna in ni dokazana. Zanikal pa Hitler ni, da se v Avstriji v resnici vodi propaganda, da se pridruži Nemčiji. To je povsem naravno, je dejal. Ideja namreč, ki je tako globoko prepojila nemški narod, se ne bo ustavila ob meji države, katera je bila skozi stoletja tvorni del nemškega cesarstva. Revolucijonarne ideje se niso še nikdar ustavile ob meji, kar priča tudi francoska revolucija. Ako pa želi Avstrija še v nadalje preganjati to gibanje, bo tudi sama nosila posledice in naj ne pričakuje, da bo dobila kake goste iz Nemčije.

Dotaknil se je Hitler tudi govoric glede upostavitve monarhije v Nemčiji, rekoč, da protestira proti trditvami; da bi mogla biti Nemčija srečna zopet edino pod svojimi dednimi vladarji. Nemci se sicer s spoštovanjem spominjajo nekaterih svojih velikih cesarjev, vendar o tem, kako obliko vladavine si bo država končno izbrala, se danes še ne more govoriti. Kdor pa bo poklican na čelo države, bo poklican edino od nemškega ljudstva. Nazijska stranka ne more pod nobenim pogojem priznati, da bi imela Nemčija kake obveznosti napram prejšnji vladarski rodbini, in da bi imela ta rodbina dedno pravico do prestola.

—o—

INSULL JE BAJE ZDRAV

Atene, Grčija. — Notranje ministerstvo je odredilo, da dva vladna zdravnika preiščeta Samuela Insulla, koliko je resnice glede njegove bolezni. Dva Insullova osebna zdravnika sta namreč trdila, da je njun pacijent tako slab, da bi ne prestal vožnje, ako ga vlada deportira 31. januarja, kakor je odločila. Oba vladna zdravnika sta pa po preiskavi v ponedeljek izjavila, da je Insullovo srce sicer slabo, vendar ne toliko, da bi ne preneslo transportacije z navadnimi sredstvi. Ministerstvo je nato odločilo, da bo Insull to sredo moral iti kljub vsem protestom.

ZAGOVARJAL DENARNI PROGRAM

Profesor G. F. Warren, eden glavnih svetovalcev predsednika Roosevelta v denarnih zadevah (na desni), ko je bil poklican pred senatski bančni odbor, da poda svojo razlago in mnenje glede zakonskega predloga, s katerim se preurejuje ameriški denarni sistem. Predlog je med tem bil že uzakonjen.

150 TISOČ BRZOJAVK

Iz cele dežele deževale čestitke Rooseveltu.

—o—

Washington, D. C. — Cela širna Unija je v torek voščila svojemu predsedniku k njegovemu 52. rojstnemu dnevu. Večina državljanov seveda svojih čestitk ni direktno izrazila, a brez dvoma je bila ta dan cela Amerika združena v duhu s svojim voditeljem. A tudi vidnih izrazov čestitik je prejel predsednik več kot dovolj. Voščilnih brzojavk mu je prispelo do 150,000, raznih kart do 100,000, zavoji z darili so njegov urad skoraj popolnoma napolnili in skoraj na vsaki mizi je bila torta z 52 svečkami.

—o—

SAMOSTAN ZAHTEVA SVETOPISEMSKI ROKOPIS

London, Anglija. — Tukajšnji britanski muzej je prejel od nadškofa z gore Sinaj brzojavko, da je takozvani Codex Sinaicus, ki ga je nedavno kupil muzej od sovjetske vlade za pol milijona dolarjev, last tamkajšnjega samostana. Ta kodeks je najstarejši svetopisemski rokopis, kar jih točasno pozna svet in izvira iz 4. stoletja. Samostan trdi, da je bil kodeks ukraden in se ga je skušalo dobiti nazaj že celi čas od ruske revolucije, toda sovjeti ga niso hoteli izročiti.

—o—

PRIČE SE BOJE GANGSTERJEV

Chicago, Ill. — Obravnava proti gangsterski tolpi Touhy in tovariši se je v ponedeljek začasno prekinila, ko se je doznalo, da je ena priča neznano kam izginila. Ta priča je James Wagner, lastnik nekega saluna, v katerem se je Touhyjeva družba navadno zbirala. Wagner je bil Touhyjev prijatelj in tako se domneva, da se je sam od sebe skril. Dobil pa je prej svarilo od gangsterjev, naj se ne drzne pričevati proti obtožencem. Tudi neka druga priča, namreč Mrs. Clara Czech, oskrbnica hiše, v kateri so gangsterji skrivali ugrabljenega Factorja, je pri pričevanju kazala strah ter je izjavila, da Touhya in njegovih tovarišev ne pozna, dasi je meseca oktobra pri zaslševanju povedala ravno nasprotno. Očividno je tudi ona prejela grožnje.

KRIŽEM SVETA

— New Delhi, Indija. — Iz mesta Kabul, prestolice Afganistana, prihaja poročilo, da je neki moški napravil napad na tamkajšnjega min. predsednika. Ker pa se mu napad ni posrečil, je samega sebe umoril.

— Greenwood, Miss. — Tukaj se je pričela porotna obravnava proti 33letni zdravnici, dr. Sarah R. Dean, ker je umorila svojega poklicnega tovariša, nekega zdravnika, ker jo je zapustil. V pijačo mu je primešala strupa.

— London, Anglija. — Pet ameriških letalcev se je priglasilo, da se bodo udeležili kontestnega poleta iz Londona v Avstralijo, kateri se bo vršil to poletje. Nagrada, določena za zmagovalca v kontestu, znaša $75,000.

— Florence, Italija. — Pretekli ponedeljek se je princesinja Helena, ločena žena rumunskega kralja Karla, odpeljala s svojim sinom Mihaelom v Rumunijo. Domneva se, da utegne priti do sporazuma med njo in kraljem.

—o—

MATI MR. TURŠIČA UMRLA

Mr. Jakob Turšič, znani naš rojak v Chicagi, je prejel te dni iz starega kraja žalostno vest, da mu je doma v vasi Jezero pri Preserju umrla njegova mati Marjana Turšič, stara nad 80 let. Mr. Turšiču naše iskreno sožalje nad izgubo ljubljene matere!

—o—

PRI NAS NIČLA, V ARGENTINI 100 STOPINJ

Buenos Aires, Argentina. — Med tem, ko so v ponedeljek govorila poročila iz severne Amerike o strahoviti zimi, ki je pritiskala tamkaj, je pa v Argentini nasprotno dušila prebivalstvo neznosna vročina. V mnogih mestih je živo srebro zlezlo na 100 stopinj. To je bil tukaj že drugi vroči val tekom dveh tednov.

—o—

V BELI HIŠI SO ZMERNI

Washington, D. C. — Kljub odpravi prohibicije se ni do zdaj v Beli hiši servirala nobena opojna pijača. Sicer pa traja v District of Columbia še vedno prohibicija, in sicer do 15. februarja. Po tem dnevu se bo gostom v Beli hiši serviralo kako lahko vino, žgane pijače pa nikoli.

STRIŽENJE VISOKIH PLAČ

Za pravičnejšo razdelitev narodnega premoženja.

—o—

Washington, D. C. — Od senatskega bančnega odbora je bilo izdano naročilo vsem bankam v deželi, naj sporoče, kake plače dobivajo njih visoki uradniki. Za bankami pridejo na vrsto velika podjetja, industrijska kakor tudi trgovska. Ko se bodo zbrali vsi ti podatki, namerava vlada izdelati načrt, ki bi v smislu Rooseveltovega programa za razdelitev narodnega premoženja znatno pristrigel plače visokim magnatom.

—o—

STARI INDIJANSKI GROBOVI

Mexico City, Mehika. — Vladni raziskovalec dr. A. Caso, je objavil, da je izsledil v državi Oaxaca starodavno indijansko grobnico, o kateri se upa, da bo odkrila mnoge zanimivosti iz prejšnjega življenja Indijancev. Grobnica je precej obširna in skoraj nepoškodovana.

—o—

HITLER BO PODRŽAVIL POLICIJO

Berlin, Nemčija. — Na priporočilo vlade je kancler Hitler odločil, da stopi vsa policija v Nemčiji pod kontrolo vlade. S tem je napravil nadaljnji korak k centralizaciji vseh sil v Berlinu.

—o—

BIVŠI SUHAŠKI AGENT OBSOJEN

Denver Colo. — Na 12 do 18 mesecev zapora v državni kaznilnici je bil obsojen bivši federalni prohibicijski agent Henry Dierks, ker je v novembru 1931 ubil nekega fanta v sporu, ko je našel pri njem malo količino vina. Zadeva se je skozi razna sodišča vlekla skozi dve leti in tudi zdaj je obsojenec izjavil, da bo napravil priziv na federalno prizivno sodišče.

—o—

ZAKON GLEDE PIJAČ SPREJET

Springfield, Ill. — Država Illinois je končno vendar dobila svoj zakon glede kontrole nad pijačami. Že več mesecev se je zakonodajna zbornica prepirala glede tega predloga in po preklicu prohibicije sploh ni bilo v Illinoisu nobenega tozadevnega zakona.

Iz Jugoslavije.

JAPONCI ODJEDAJO KRUH JUGOSLOVANSKIM STEKLARJEM; ZOPET JE, KAKOR LANI, OKROG 1000 LJUDI V HUDI STISKI. — POVODNJI NA HRVATSKEM, V BOSNI IN SRBIJI. — SMRTNA KOSA IN DRUGO.

Steklarjem prede huda

Hrastnik, 16. jan. Žalostni množici brezposelnih se je te dni priključilo nekaj sto steklarjev iz Hrastnika in Rogaške Slatine. Vseh brezposelnih steklarjev je sedaj iz obeh krajev že okrog 500 in ker so to po večini starejši delavci z družinami, je jasno, da je najmanj okrog tisoč ljudi na novo v najhujši stiski. Značilno je, da je gorje brezposelnosti zajelo naše steklarje ob istem času in v enakih okoliščinah kakor lani.

Tudi lani so 4. jan. zjutraj v Hrastniku ugasnili veliko steklarsko peč ali "banjo". Z novim letom je steklarni zmanjkalo naročil in je moralo lani steklarno v teh dneh zapustiti okrog 300 delavcev. Letos je izdelke hrastniške steklarne v orientu, kjer so se začeli v zadnjem času plasirati, izpodrinila močna japonska konkurenca in zato je velika "banja" potemnela in napovedala steklarjem temne čase.

Če banja stoji, je za steklarje znamenje najhujšega. Banja je znamenje izdatne produkcije, kajti v navadni steklarski peči topijo vloženo maso za steklo 16 ur, 8 ur pa potem izpraznujejo tekoče steklo, dočim se pri banji lahko dela brez prestanka in so pri njej steklarji na službi v treh posadih. Dela se neprestano 24 ur in producira se do petkrat več kakor z navadno pečjo. Kadne stelarske peči ali banje, ki so jih začeli pred dobrimi 30 leti uporabljati v nemških in češkiih steklarnah, so globoke od enega do poldrugega metra in imajo površino 30 kvadratnih metrov. V hrastniški steklarni so začeli delati na prvi banji že leta 1907 Hrastniša steklarna ima tri banje in delajo, če gre dobro v zadnjih letih na dveh, potem samo na eni, naposled pa, kakor se je letos ponovilo, na nobeni in stopijo v obrat spet peči na lonec.

—o—

Voda zalila tri speče vasi

Iz Smedereva ob Donavi poročajo 4. t. m.: Vsakikrat, kadar narastejo vode, je v nevarnosti Godaminsko polje pri Smederevu. Zato so te kraje na vseh straneh zavarovali z visokimi nasipi. Tako so ljudje, ki prebivajo v vaseh na tem polju, bili brez skrbi da bi jih zalila voda. Toda v četrtek 4. t. m. zjutraj je voda nenadno udarila čez visoke godaminske nasipe in se s strašno naglico razlila po polju in vaseh. Voda je predrla nasip med Smederovim in vasjo Lipa. V kratkem času je voda pokrila vse polje na 4 m globoko. Ker je drla s silno naglico, je pred seboj vse podirala. Dva mostova je nesla 1 km daleč. Za sedaj so pod vodo tri vasi v bližnji okolici Smedereva: Radinac, Vranovo in Lipa.

Voda je pridrla v vasi, ko so vsi ljudje še spali. Naenkrat se je med bučanjem vode začelo mešati strahotno mukanje privezane živine. Kmetje so planili iz postelj na dvorišča, kjer pa je tekla že voda. Ljudje se niso mogli nikamor več rešiti, ampak so morali splezati na podstrešja, kjer so čakali reševalnih čolnov.

Kmetje iz daljnje okolice Smedereva so se na vse zgodaj vozili v Smederevo. Sredi Godominskega polja so opazili, da jim rjovejo nasproti valovi naraslih voda. Razbežali so se na vse strani.

Tehniško osebje, ki dela na godominskih nasipnih, je bilo čisto iznenadeno zaradi te nagle povodnji. Po telefonu so mogli prositi za pomoč čolne, da se rešijo ljudje. Pričakovati je, da bo voda zalila tudi del Smedereva.

Od starih ljudi se nihče ne spominja, da bi bila kdaj voda tako naglo prihrula. Samo pred 40 leti nekoč je menda voda tako naglo prišla, a škode ni napravila take kakor sedaj.

Iz Paračina poročajo, da je zaradi taljenja snega v Bosni Sava s pritoki zopet hudo narasla. Pri Sremski Mitrovici je Sava že 6 m nad normalo, pri Sisku 6.5 m, pri Brodu 7 m, pri Jasenovem 8 m. Voda zelo dere in je odnesla že mnogo sveta. Tudi z drugih krajev Hrvatske poročajo o velikih povodnjih.

Iz Banjeluke poročajo, da so v Vrbasovi dolini začele vode upadati. Promet pa je še vedno nemogoč. V izpraznjene kraje Kulenvakuf, Sanjski most in Prijedor se prebivalci zopet vračajo.

—o—

Kriza tišči dolenjskega kmeta

Semenj v Radohovi vasi dne 2. jan. je bil jako živahen. Živine so prignali veliko, tudi kupcev je bilo precej. Cena za najboljše voli pa ni bila čez Din 4.25. Radi plače poslom in radi zaostalih davkov so kmetovalci prisiljeni živino prodajati. Vkljub snegu je vedno veliko beračev in brezposelnih na cesti. Mnogokateri kmetovalec, ki je ob cesti, jih včasih eno noč prenoči 10. Sleherni tišči v Ljubljano, češ morebiti se bo pa le dobilo kako delo. Nekateri kmetovalci so posle kar odpustili, ker jih ne morejo plačevati. Seveda bodo morali poleti garati noč in dan, če bodo hoteli imeti obdelano.

—o—

Smrtna kosa

V Gorici je umrla Elza Roza Avian, roj. Bohinec, vdova po finančnem svetniku Ferdinandu. — Pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju je umrl Jakob Tumpej, posestnik. — V Celju je umrl Josip Zidanšek, star 48 let. — V celjski bolnici je umrla Neža Klepej, žena vrtnarja stara 24 let.

—o—

Nevaren padec

V ponedeljek 15. jan. je 51-letnemu dninarju Andreju Lipovšku iz Petrovč pri Celju, na ledenih tleh spodrsnilo. Padel je tako nesrečno, da si je zlomil več reber.

AMERIKANSKI SLOVENEC

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.

Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razun nedelj, ponedeljkov in dnevov po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Naročnina:

Za celo leto	$5.00
Za pol leta	2.50
Za četrt leta	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	
Za celo leto	$6.00
Za pol leta	3.00
Za četrt leta	1.75

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.

Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Subscription:

For one year	$5.00
For half a year	2.50
For three months	1.50
Chicago, Canada and Europe:	
For one year	$6.00
For half a year	3.00
For three months	1.75

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtka dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Več krst kakor zibelk

Padanje rojstev je naenkrat postala velika skrb Italije. Kdor pozna veliko ljubezen Italijanov do otrok, bo težko verjel. In vendar bo resnica, ker nam o tem poročajo sami fašistični listi.

Pred kratkim je "Popolo d'Italia" priobčil članek, o katerem sodijo, da ga je najbrž napisal Mussolini sam. Članek ne navaja podrobnih statistik, pač pa opozarja na rapidno padanje rojstev in končava z vzklikom: "Več krst kakor zibelk!"

V Turinu n. pr. je bilo novembra 1932 rojenih še 638 otrok, letos pa v istem mesecu 580.

Zanimivo je, da vodilni italijanski list ne skuša iskati izgovorov v gospodarski krizi, ampak da podobno, kakor "Lavoro Fascista" trdi, da se opazujejo znamenja kvijetizma, pasivnosti in lenobe, kar so sicer znaki le starajočih narodov.

Prav tako je zanimivo, da so laški listi pričeli objavljati po francoskem zgledu slike mnogoštevilnih družin. "Popolo d'Italia" tudi pravi, da so še pred nekaj leti mogli ponosno klicati v svet, da Italijanom manjka prostora. Če pa pojde po tej poti naprej, bo pa skoraj prišel čas, da bo prostora dovolj, ne bo pa dovolj Italijanov, ki bi ga posedli.

Resen memento tudi drugim narodom!

—o—

Vera v Rusiji

Pastor Krop, tajnik protestantovske verske zveze za brambo proti boljševizmu, je v pismu prosil predsednika Roosevelta, da naj izposluje od sovjetov versko svobodo neomejeno za vse vernike, ki žive na ozemlju Rusije.

Znano je namreč, da sovjeti iz hinavščine puste nekaj cerkva odprtih, da lahko maskirajo versko preganjanje. Kakor znano, ne prepovedujejo sovjeti le vsako versko propagando, ampak puste od lakote umirati vse duhovnike in tudi vse vernike, ki se javno kot taki priznajo, ker jih žigosajo za nasprotnike države in naroda. V Rusiji še vedno milijoni ljudi trpe zaradi ver, neredko do smrti.

Roosevelt je pri pogajanjih z Litvinovom dosegel, da so boljševiki obljubili, da bodo pustili na miru ameriške državljane v njihovih verskih zadevah. S tem so pa tudi priznali, da drugi narodi in drugi državljani niso svobodni pri izvajanju svojih verskih dolžnosti. Vsekakor radi neprestanih nasprotnih izjav važno priznanje.

—o—

Državna obnova bo krščanska

Charles du Bus de Warnaffe piše v bruseljski reviji "Revue Catholique des Idees et des Faits" pod naslovom "K vprašanju državne reforme":

"Želja po obnovi države v smislu okrepitve državne avtoritete in temu primerne okrnitve osebnih svoboščin je postala že prirodna vsem evropskim državam. Ali bomo uspeli, da vsa ta stremljenja pravilno usmerimo? To je odvisno od tega, če smo si popolnoma na jasnem, zakaj mislimo, da je treba sedanjo državo nadomestiti z drugo in zakaj je dosedanja država zašla na kriva pota. Kje ležijo slabosti, kje samoljubna pretiravanja dosedanje države? Potem bomo šli šele na delo, da uveljavimo reforme. Toda vsaka obnova bo temeljita in trajna le, če bo segala v temelje državnega občestva. Državna krepost namreč ni odvisna samo od organizacijskih reform — od teh je najmanj odvisna — ampak od neke vrste "državnega ozračja", ki ga tvorita na eni strani visoka etična zavest vsakega državljana, na drugi strani pa notranji duh organizacije in družbe. Nravna krepost ljudstva v državi je nositeljica državotvornosti. Moralne in nravne sile so one, ki odločajo v najvišji meri o obliki države, tako je rekel Mussolini, tako je ponovil Masaryk, tako je rekel Dollfuss. Samo tedaj, če se nam bo posrečilo potom smotrene ljudske vzgoje dvigniti nravno versko zavest ljudstva, bomo smeli upati na obnovo državnega občestva in njegovega življenja. Brez tega nobene obnove ne bo."

KAKO ŠE ŽIVIJO V WAUKEGANU

Waukegan, Ill.

Tako poredko se kdo oglasi iz naše naselbine, kakor bi res ne bilo nikakih novic. Da pa ne boste cenjeni čitatelji lista mislili, da spimo tam daleč za deveto goro kakor kralj Matjaž in njegova vojska, zato hočem napisati te vrstice.

Delavske razmere se na splošno počasi izboljšujejo, a naša stara "dratovna", kjer nas je bilo veliko rojakov zaposlenih in je precej dobro obratovala, nam je po svojih "bosih" rekla, da nima naročil in tako seveda tudi ne dela. Kadar pa dobe naročilo, pa hočejo vse naenkrat izgotoviti. To je že stara taktika grabežljivega kapitalizma, ki nima nikdar dovolj. Kljub temu pa smemo upati v boljše čase in razmere, ker sedanja demokratska vlada, zlasti pa nje predsednik F. D. Roosevelt, zelo deluje za izboljšanje gospodarskega položaja v deželi. Kakor se vidi do sedaj, hoče on kapitalizem zapreči v oni zavoženi voz, da ga sami potegnejo iz blata depresije, kamor so ga zaronali. Da bi se le ta stvar na celi črti posrečila.

Živimo sedaj v predpustnem času. Po stari navadi je to čas ženitev, a v naši naselbini jih je prav malo, ki na to mislijo in gotovo je temu kriva brezdelnost. Veselic in zabav imamo pa vseeno dovolj. Za vsako nedeljo je kaj pripravljenega v naši šolski dvorani. — V nedeljo 7. jan. je priredila šolska mladina svojo predstavo, katere so se rojaki udeležili v jako lepem številu. Vidi se, da so šolske predstave našim ljudem dobrodošle in se za nje zanimajo. — V nedeljo, 14. jan., je priredilo društvo Najsv. Imena Bunco party v korist cerkve. Udeležba je bila bolj pičla in človek bi pričakoval boljše udeležbe. — V nedeljo 21. jan. je dr. Marije Pomagaj št. 77 KSKJ. priredilo maškaradno veselico s plesom v korist svoje društvene blagajne. — V nedeljo 28. jan. je imelo dr. Kršč. žena in mater lepo igro "Lurška pastarica".

V soboto in nedeljo, 3. in 4. februarja, bo pa nekaj posebnega v naši dvorani, namreč Basketball Tournament, kjer se bodo poskusili igralci v skupinah iz več slov. naselbin, kateri so najboljši. Nastopile bodo v igri tudi dekleta. Vse te skupine, ozir. igralci in igralke, pa morajo biti člani društev, spadajočih pod KSKJ. Za skupine, ki bodo najboljše igrale in pa za one, ki se bodo pri igri najboljše obnašali, bodo podane krasne nagrade, ki jih bodo navdušile, da se bodo še bolj zanimali za zdrav sport, kot je ravno omenjeni Basketball, in pa za naša društva, spadajoča pod KSKJ. Sodelovalo bo pri tekmi 15 skupin. Sedem jih bo iz naše naselbine, ostali pa pridejo iz Chicage, Jolieta in So. Chicage. — Da se bo vršil pri nas KSKJ. Basketball Tournament, ima pri tem največjo zaslugo naš č. g. župnik Rev. Fr. M. Butala, ki je velik ljubitelj mladine. Veliko si prizadeva in se trudi, da mladini preskrbi čim največ mogoče zdrave in poštene zabave in razvedrila. To idejo je on pričel in jo bo tudi izpeljal s sodelovanjem društev spadajočih pod KSKJ.

Na pustno nedeljo bodo pa priredili plesno veselico naši slavni Vitezi sv. Jurija. Kakor vsako leto, tako je tudi letos ta nedelja njihova in je ne odstopijo drugim za vse na svetu. Oni imajo vselej veliko udeležbo in tako se pričakuje, da bo tudi letos. — Da se pa pustni čas kolikor mogoče do konca izrabi, ker je letos tako kratek, priredi pevsko društvo "Lira" na pustni torek zvečer maškeradno veselico. V to društvo spada tudi cerkveni pevski zbor in je prav, da se te veselice udeležimo v velikem številu, da s tem pokažemo, da znamo ceniti trud pevcev. Čisti dobiček te zabave je namenjen za našo cerkev.

Dragi čitatelji. Sedaj vidite, da imamo pri nas vse polno zabave in da ne spimo za devetimi gorami, kakor kralj Matjaž in njegova vojska.

A. K. Z.

—o—

PRIREDITEV ZA OTROKE

Joliet, Ill.

Kakor je bilo že naznanjeno članstvu dr. sv. Frančiška štev. 29 KSKJ., priredi društvo malo veselico za naš mladinski oddelek in sicer dne 4. febr. Očetje in matere ste prošeni, da pripeljete svoje otroke v Slovenia dvorano v nedeljo, 4. februarja popoldne na to zabavo in veselico. Opominja se pa tudi to, da jih po veselici tudi odpeljete iz dvorane domov. Ne vodite s seboj pa drugih otrok, ker za druge ne bo prostora in jih tudi ne bomo pustili v dvorano. — Vabimo tudi vse naše članstvo, da pridete na veselico. Na veselici bo več lepih programov, ki vam bodo ostali v spominu, kakor bodo tudi ostali v spominu vašim otrokom. — Vabimo na to veselico tudi ostale člane jolietskih društev in odbornike, da boste videli tudi vi in boste morda vi kaj takega napravili, ali pa še boljše. — Ne pozabite torej nedelje 4. febr. popoldne in pridite na zabavo mladinskega oddelka dr. sv. Frančiška Sal. št. 29 KSKJ.—Bratski pozdrav

M. Težak, predsednik.

—o—

CHICAGO ZMAGUJE — CHICAGO MORA ZMAGATI!

Chicago, Ill.

Uredniku Amer. Slovenca sem obljubil, da ne bom od sedaj naprej metal samo navadnih bomb, ampak, da bom začel spuščati najbolj učinkovite torpede, napolnjene z najmočnejšimi snovmi v kampanji za list Amer. Slovenec.

Naprej za Chicago! Nas vseh Chicažanov mora biti geslo: Živijo Chicago! Gori Chicago! Na vrhu mora biti Chicago, tako zdaj in ob koncu zmage!

Prav resno apeliram na So. Chicago, Pullman in na severno stran Chicage, da zberejo vsepovsod svoje regimente in hajd na vojsko za slavo in čast Chicage. Vsem, ki so mi dosedaj pomagali, kot Mr. Mladič, Mrs. Bokal, Mr. Grmek in Mr. Bakše, se najlepše zahvaljujem. Toda fantje, žene in dekleta, jaz potrebujem novega materiala za moje bombe in torpede. Pomagajte in nanosite mi ga čim več morete, da odbijemo napade, ki prihajajo od drugod.

Veste, dragi Chicažani, zdaj je zopet enkrat čas, da bi Chicaga zmagala in odnesla prvo nagrado. Leta in leta so drugi zmagovali, zakaj ne bi enkrat zopet Chicaga. Kaj pravite vi vsi Chicažani na to?

Chicažani si moramo zapomniti, da imamo prav resne nasprotnike. V Jolietu vodi vojsko proti nam sam Napoleon. V Milwaukee je že enkrat izvoljena kraljica, ki naklada na ekspresni "cug" Amer. Slovenca take tovore, da, kakor piše naš urednik, se plajha pri tem kar Michigansko jezero. Edino, katerih se ni mnogo za bati, je menda Cleveland, toda Pueblo mi pa tudi dela malo skrbi. Torej, fantje, moramo te zadnje tedne prav resno zavihati rokave vsi, tako da bomo od sedaj naprej vsak teden spustili v uredništvo A. S. prav hudo in težko torpedo, ki bo vse druge vrgla nazaj.

Chicago mora biti prva — first! Kdor more kaj pomagati, naj pomaga, ker gre se za slavo in priznanje Chicage. V velikem zaupanju, da se bo srečа te zadnje tedne z nami vozila in pajdašila, kličem izzivalno vsem drugim na korajžo, če jo imate kaj! Naša kampanjska pesem naj bo te tedne tale:

Chicaga je lepo mesto,
vse ceste vodijo v to mesto . . .
Chicažani smo fajn ljudje,
to pravijo vsi velik' možje!
Vsi ti in drugi vzroki,
ki so dovolj veliki,
naj nas podžigajo h korajži,
da častno zmagamo v tej kampanji!

Živijo Chicago! Chicago mora biti first!

Kampanjski pozdrav vsem.

Jože Fajfar, chicaški kandidat.

—o—

IZ MONTANE SE OGLAŠAJO

Walsenburg, Mont.

Prav lepo vreme imamo tukaj v Montani to zimo in delavci, kateri imajo delo zunaj, so tega prav veseli, ker jim ni treba prezebati. Samo škoda, da so jim sedaj zopet prikrajšali delovne ure in s tem imajo prikrajšano seveda tudi plačo, ozir. zaslužek, da namesto $3.00 na dan, dobe $2.40. Pred dnevi je list Standard objavil, da če se ne dobi nadaljne pod-

(Dalje na 3. strani.)

PRISPEVEK K RAZPRAVI O MLADINI

(Nekje iz Ohio.)

Večletna izkušnja me uči, da se da z ameriško mladino dobro izhajati, če se jo zna pridobiti zase. Ker imam jaz z mladino že več let veliko stika, naj tudi jaz nekoliko napišem glede tega.

Da se mladina ne zanima za naše ideje, ni ona kriva, pač pa starejši, v prvi vrsti starši, in sicer oni, ki z vso voljo in močjo potiskajo svojo narodnost in svoj jezik na stran ter se oklepajo vsega, kar je moderno. — Nisem nasprotna napredku, ki je potreben za sedanji življenj in razvoj sedanjosti in dežele, kjer živimo, ker, kar je potrebno, to mora biti. Po mojem mnenju so namreč tega zla krivi oni, ki hočejo kar čez noč postati iz Slovencev pristni Amerikanci, še raje pa Angleži, ki po tem smislu ravnajo in v tem smislu tudi vzgajajo tvojo mladino. Sramujejo in ogibljejo se vsega, kar bi jih moglo izdajati, da so tujci. — Mar ne bo njihova mladina sledila njihovemu vzgledu v še veliko večji meri? Saj je ta mladina vendar tukaj rojena. — To je en vzrok.

Drugi vzrok odtujenja mladine je pa ta, ki ga je že pred menoj omenjala slovenska žena iz Kalifornije, namreč "nehvaležnost". — Da, še celo preziranje takih, ki se na kakoršenkoli način trudijo in žrtvujejo svoje zmožnosti, čas in trud za narod. To pomeni žrtev za one, ki se brezplačno trudijo za skupno dobrobit, in ne one, ki so za svoje delo in trud kolikor toliko oškodovani, ker ti se žrtvujejo neprimerno več in tem bolj okušajo preziranje, ki zavira njihovo velikodušnost, da prejemajo za svoje delo celo preziranje in sovraštvo od teh, ki bi jim morali biti hvaležni za delo in trud. Mladina ima o tem vse drugačne pojme. Mladina ve, da delo se mora plačati po njegovi vrednosti. Ker pa tega ni, zato vidijo, da ni vse prav in nad tem se pohujšujejo. Tako mladina zamrzi svoje lastne naprave in ustanove ter se oklepa tujih. Često se izražajo: "Pusti vse to delo, ker nima pomena. Mi že nočemo imeti ničesar opraviti s temi stvarmi, da bi nas ljudje tako plačevali. Raje gremo v druge cerkve, druga društva, v javna gledališča itd." Pri naših slovenskih predstavah se povsod ne ozira na mladino, češ, mladina ne zna, jih ni mogoče naučiti. In vendar bi mladina rada pokazala svoje zmožnosti in tudi naučila bi se slovenske izgovorjave, samo priložnosti ji je treba nuditi, ne je pa ovirati in jo zapostavljati ter ovirati na ta način še te, ki se hočejo z mladino ukvarjati.

Pa tu je tudi še tretja točka, ki nam po mojem mnenju odtuji mladino, katera je: Mladina se potiska iz javnih, upravnih in odgovornih mest in uradov, kolikor se da in se jej ne da dovolj prilike, da bi se usposobila in priučila za taka mesta v javnem slovenskem življenju. To velja v toliko, v kolikor bi se mladino zamoglo uvesti v javnost, kjer bi se ji nudila prilika, da se zainteresira za naše ustanove in naše lastne odnošaje. Je namreč tako, da kjer se to poskuša uvesti, temu dostikrat celo starši nasprotujejo in na vse mogoče načine mladino ovirajo ter tako onemogočujejo načrte onim, ki se potegujejo za vzgojo mladine.

Je li po vsem tem kaj čudno, da se nam mladina odtujuje? — Sami sebi pripišimo, če bo že prvi tukaj rojen rod naši narodnosti tuj! Istina, ki se ne da predrugačiti je, da svoje narodnosti in jezika ne moremo za vselej ohraniti, vendar bi se pa to dalo ohraniti vsaj za dva ali tri rodove, če bi bili starejši bolj zavedni in v zavednem duhu učili svojo mladino.

N. M.

TARZAN, GOSPODAR DŽUNGLE (92) (Metropolitan Newspaper Service) **Napisal: EDGAR RICE BURROUGHS**

Toyat, opičji kralj, je s svojimi podložnimi svojega rodu iskal hrane po gozdu. Prijetno hladno je bilo onega dne v džungli, to je na opice ki nimajo rade prevelike vročine, zelo prijetno uplivalo in so bile bolj mirne kakor navadno in se niso prepirale. Proti njim je prihajalo troje ljudi, veter je pa pihal ravno od nasprotne strani in tako jih opice niso zavohale.

Spredaj je stopal Arabec zlobnih oči. Za njim je opotekaje stopal drugi možak, ki se je opiral na krivo drevesno vejo, tretji potnik je pa bilo dekle, čije obleka je pa bila že raztrgana in razpraskana, ki je pričala da je bogata. Kljub temu je stopala ponosno, skoro majestetično za njima. Vsi tri so se previdno pomikali naprej, ko je Arab ugledal Toyatovo opico.

Arab je dvignil puško, pomeril in sprožil. Močno rjovenje zadete opice je napolnilo džunglo. To je vzbudilo starega Toyata, da se je dvignil in jo ubral na pomoč ranjenemu kolegu. Hitel je med prihajajoča moža in dekle. Fahd in Stimbol sta to opazila in sta hotela zavarovati sebe in Guinaldo. V svoji strahopetnosti sta porinila princezo stran, da je padla po tleh.

Prebrisana opica je skočila proti dekletu in že bi jo skoro pograbila, ko je Toyat to opazil. Zagrabil je opico, porinil stran in sam skočil k dekletu, da si jo osvoji. Toyat je že poprej enkrat videl ljudi, zato si je želel, da bi on kot kralj opic, imel drugačno ženo kakor druge opice. Nastal je boj med obema opicama. Kdo bo zmagal in si pridobil lepo Guinaldo, princezo mesta Nimmr?. . .

Denarne pošiljatve

V stari kraj pošiljam točno in zanesljivo po dnevnem kurzu. Vsled vedno menjajoči se ceni valutam računamo za pošiljke po ceni istega dne, ko prejmemo denar. Včeraj so bile naše cene:

Dinarji:		Za izplačila v dolarjih:	
Za $ 3.00	110 Din		
Za $ 5.00	195 Din	Za $ 5. pošljite	$ 5.75
Za $10.00	410 Din	Za $10. pošljite	$10.85
Za $12.25	500 Din	Za $15. pošljite	$16.00
Za $20.00	835 Din	Za $25. pošljite	$26.00
Za $24.00	1000 Din	Za $40. pošljite	$41.25
Za $50.00	2100 Din		

Vsa pisma in pošiljatve naslovite na:

John Jerich

(V pisarni Amerikanskega Slovenca)

1849 W. CERMAK RD. CHICAGO, ILL.

CHICAGO JADRA ZMAGOVITO NAPREJ!

ZADNJI MESEC KAMPANJE JE TUKAJ. — FEBRUAR JE MESEC KATOLIŠKEGA TISKA. — PRIJATELJI IN SOMIŠLJENIKI KATOLIŠKEGA TISKA SE MORAJO IZKAZATI TA MESEC, KOLIKO JIM JE ZA KATOLIŠKI TISK.

Zadnje dneve kažejo izredno aktivnost prijatelji katoliškega tiska v Chicagi. Chicaški kandidat Jože Fajfar izzivalno hodi sem in tja in kliče vse druge naselbine na korajžo. On je pristna gorenjska korenina in pravi, da gorenjska kri nikdar ne fali. Seveda Dolenjci imajo o tem zopet svojo sodbo. Toda za enkrat Mr. Fajfar ne odneha in pravi: "Primaruha, Chicago mora zmagati, pa amen!" Torej glede zmage se naj vsak pobota z njim. On ne odneha, pa je amen. Mi od naše strani mu želimo veliko sreče in novih naročnikov! Jože, le krepko naprej!

Vsem prijateljem in somišljenikom pa polagamo prav resno besedo na srce. Rojaki, katoliški Slovenci! Ne pozabite, da mesec februar je mesec katoliškega tiska. Po vseh škofijah boste čuli s prižnic ta mesec topla priporočila za katoliški tisk. Po vseh škofijah se ta mesec organizira navdušena agitacija za katoliške časopise. Ta mesec je mesec katoličanov, da pokažejo v njem, koliko jim je za njihovo katoliško časopisje. Kaj bomo storili mi slovenski katoličani v tem oziru? Bomo gledali od strani? Bomo rekali zopet, drugi naj delajo, drugi naj agitirajo, itd. Ne! Na delo moramo prav vsi! Brez izjeme vsi, po vseh naselbinah! Pokažimo javno, da nam je katoliški tisk pri srcu, da smo zavedni katoličani in da nam je tudi napredek katoliškega tiska zelo pri srcu. Da smo pripravljeni za katoliški tisk tudi nekaj žrtvovati s časom in denarjem. Vsak naročnik Amer. Slovenca naj bo ta mesec zaveden in navdušen agitator, vsak naj skuša pridobiti vsaj enega novega naročnika za Amer. Slovenca. Vsak naj gre na delo med svoje sosede in prijatelje in velik uspeh bo dosežen ta mesec.

Katoliški Slovenci, ne prezrite tega klica, tega povabila za sodelovanje za katoliški tisk. Nas vseh dolžnost je, da jačimo to, kar je katoliškega, kar je našega. Zato pa ta mesec vsi delajmo po vseh naselbinah. Obenem so za to kampanjo razpisane tudi bogate nagrade v blagu in denarju. Nihče ne bo delal zastonj. Zato le vsi pogum in korajžo in junaško na prepotrebno delo.

Naprej za katoliški dnevnik Amerikanski Slovenec!

Kampanjski ekspresni vlak "Amer. Slovenca"

Zadnje dni je vozil naš ekspresni vlak zopet od vseh strani. Lepe tovore je pripeljal upravi za naslednje kandidate:

Za Rt. Rev. M. Bilbana, Gilbert, Minn., je pripeljal od Mr. Frank Ulčarja, Gilbert, Minn., 3 nove in 3 stare naročnine, kar da 470 glasov; od Mrs. Johane Kastelic je pripeljal 1 novo in 7 starih naročnin, kar da 337 glasov; od Mrs. E. Mally, Buhl, Minn., 50 glasov. Skupaj da to 857 NADALJNIH GLASOV.

Za Rev. Paškal Esserja, La Salle, Ill., je pripeljal od Mr. Meth Blutha, Ottawa, Ill., 50 NADALJNIH GLASOV.

Mr. Jože Fajfar, Chicago, Ill., jih je nabral sam 4 nove in 14 starih naročnin, kar da 2510 glasov; Mrs. Mary Intihar, Price, Utah, 2 novi in 1 staro naročnino, kar da 550 glasov. — Skupaj ima 3060 NADALJNIH GLASOV.

Mrs. Ursula Ivšek, Rock Springs, Wyo., je sama poslala 2 stari naročnini, kar ji da 100 NADALJNIH GLASOV.

Mrs. Mary Kotze, Walkerville, Mont., je sama poslala 1 novo in 1 staro naročnino, kar ji da 275 NADALJNIH GLASOV

Mrs. Josephine Meglen, Pueblo, Colo., je prejela od sledečih: od Mrs. Anne Susman, Canon City, Colo., 25 glasov; Mrs. Katarina Cesar, San Francisco, Cal., 1 novo naročnino, 250 glasov; Mrs. Jos. Meglen je sama poslala 2 novi in 6 starih naročnin, kar da 575 glasov; Mr. Geo. Pavlakovich, Denver, Colo., 1 novo in 3 stare naročnine, kar da 350 glasov; Mrs. J. Starcer, Pueblo, Colo., 1 novo naročnino, kar da 500 glasov; Mrs. Bara Kramer, San Francisco, Cal., 60 glasov. Skupaj dobi s tem 1760 NADALJNIH GLASOV.

Mrs. Ivanka Mohar, Sheboygan, Wis., je prejela od Mrs. Marie Prisland, Sheboygan, Wis., 5 starih naročnin, kar da 200 glasov; od Mrs. I. Mohar same pa smo dobili 3 stare naročnine, kar ji da 150 glasov; od Mrs. Mary Drenik, Sheboygan, Wis., 1 novo naročnino, kar da 200 glasov. Skupaj dobi s tem 550 NADALJNIH GLASOV.

Rev. Anzelm Murn, Willard, Wis., je prejel od Mr. Ludvika Perušek, Willard, Wis., 50 glasov; od Mr. Mr. Fr. Perovšek, Willard, Wis., 125 glasov. Skupaj 175 NADALJNIH GLASOV.

Rev. Odilo Hajnšek, Johnstown, Pa., je prejel od Mr. Fr. Pancar, Vandling, Pa., 50 glasov; Mr. Mathias Ključevšek, Johnstown, Pa., 125 glasov; Mr. Štefan Jenko, Bulger, Pa., 50 glasov; Mr. J. Iller, Dearborn, Mich., 50 glasov. Skupaj da to 275 NADALJNIH GLASOV.

Mr. Frank Radež, Indianapolis, Ind., je sam poslal 3 stare naročnine, kar da 112 NADALJNIH GLASOV.

Rev. Victor Rogulj, Milwaukee, Wis., je prejel od Mr. J. Matkoviča, Indianapolis, Ind., 25 glasov; od Mrs. Lucije Gregorčič, Milwaukee, Wis., 6 starih naročnin, kar da 260 glasov. Pri objavi z dne 13. januarja t. l. se je vrinila pri tem kandidatu neljuba pomota, da je bilo napačno poročano, da je Mrs. Gregorčič poslala 2 novi in 3 stare naročnine. Pravilno bi se moralo glasiti 3 nove in 2 stare naročnine. Obenem je bil njen kandidat Rev. V. Rogulj vsled tega pomotoma premalo kreditiran za 450 glasov, kateri se danes pripisujejo skupnemu številu. Pomota se je pripetila pri vknjiževanju naročnin in se s tem popravlja in se naj blagovoljno oprosti. Torej s tem danes dobi Rev. V. Rogulj 735 NADALJNIH GLASOV.

Rev. Milan Slaje, Cleveland, Ohio, je prejel od Mrs. Jere Urbančič, Cleveland, O., 30 glasov; Mrs. Anna Gliha, Cleveland, O., 4 nove naročnine in 1 staro, kar da 1025 glasov; Mr. L. Hoge, Bridgeport, O., 2 stari naročnini, kar da 75 glasov; Mr. Frank Stavec, Maple Heights, Ohio, 50 glasov. Skupaj dobi s tem 1180 NADALJNIH GLASOV.

Mr. Martin Težak, Joliet, Ill., je prejel od Mr. Marko Blutha, Joliet, Ill., 1 novo in 4 stare naročnine, kar da 650 glasov; Mr. J. Bregar, Standard, Ill., 25 glasov. Skupaj dobi s tem 675 NADALJNIH GLASOV.

KANDIDATI ZAVZEMAJO NASLEDNJE POZICIJE:

Mr. Jože Fajfar, Chicago, Ill.	38,284	glasov
Rev. Victor Rogulj, Milwaukee, Wis.	35,850	"
Mr. Martin Težak, Joliet, Ill.	26,424	"
Mrs. Josephine Meglen, Pueblo, Colo.	26,608	"
Rev. Odilo Hajnšek, Johnstown, Pa.	23,075	"
Rev. Milan Slaje, Cleveland, Ohio	23,596	"
Rt. Rev. Matija Bilban, Gilbert, Minn.	13,499	"
Mrs. Mary Kotze, Walkerville, Mont.	6,475	"
Mrs. U. Ivšek, Rock Springs, Wyo.	4,590	"
Mrs. Ivanka Mohar, Sheboygan, Wis.	3,225	"
Mr. Frank Radež, Indianapolis, Ind.	3,077	"
Mrs. Joseph Drasler, North Chicago, Ill.	2,812	"
Mrs. Mary Malnarich, Cumberland, Wash.	2,750	"
Rev. Paškal Esser, La Salle, Ill.	2,413	"
Rev. A. Murn, Willard, Wis.	1,800	"

KDO BO NA VRHU LISTE PRIHODNJIČ? KDO?

IZ KATERE NASELBINE PRIFRČI NAJVEČJA BOMBA PRIHODNJIČ? IZ KATERE?

DENARNI PROGRAM MU NE UGAJA

Zanni industrijalist Owen D. Young, ko je pred senatskim odborom povdarjal, da se mora veljavnost novega denarnega programa omejiti za določeno dobo.

RAZNOTEROSTI.

KRVAVI DRAGULJ

Nadvojvoda Jožef Habsburški je prodal grupi londonskih draguljarjev za 7 in pol mil. dinarjev svoj znameniti briljant "Golkondo". Ta izredno lepi kamen tehta 73 karatov in ima jako mrko zgodovino. Našli so ga leta 1588. v rudnikih Golkonde v portugalski Indiji. Delavec, ki je našel dragulj, ga je skril pred pazniki, ker bi moral sicer oddati 75 odstotkov vrednosti državni blagajni. Narezal si je kožo nad rebri in skril briljant v rano, da bi ušel preiskavi. Nekoliko dni pozneje je zaupal skrivnost drugemu kopaču, nekemu Thurnerju, ki je bil njegov sosed v baraki, kjer sta prenočila. Prosil ga je, da bi mu pomagal prodati zaklad. A Thurner je ponoči zabodel nesrečneža in pobegnil z draguljem. Policija je kmalu prijela morilca, a ničesar ni vedela o briljantu. Thurner ga je v zaporu požrl in eno uro pozneje v groznih mukah umrl. Zdravnik v ječi je raztelesil ostake, ker so mislile oblasti na zastrupljenje. Našel je v želodcu "Golkondo" a jo zopet zatajil, dal obrusiti in jo dve leti pozneje prodal bogatemu angleškemu izvozniku MacCalleu. Angež je okinčal z draguljem zlati venec, ki ga je poklonil neki plesalki v domovini. Ta umetnica mu je potem sledila v Indijo in tam izginila brez sledu. Tudi "Golkonda" se je izgubila. Prišla je zopet na dan šele skoro 200 let pozneje. Neki Francoz, pisar pri neki londonski tvrdki, je leta 1849. ponudil dragulj ugledne mu lordu. Slednji je obvestil policiji, ker je bil prepričan,da ne more biti prodajalec zakonit lastnik zaklada. Detektivi so pohiteli k Francozu na stanovanje, a ga našli zabodenega v postelji. Nekdo je zopet odnesel dragulj. Tri leta pozneje se je našel dragulj pri nekem veletrgovcu v Amsterdamu. Dolgo se je zdel predrag, dokler ga ni kupil leta 1870. neki Habsburžan. Od tedaj je dragulj miroval na Dunaju, a zdaj je zopet postal lastnina trgovcev z nakitom.

—o—

KAVA — PIJAČA VELEPOLITIKE

Ko je prišel poljski kralj Jan Sobieski leta 1683 pred Dunaj, da ga reši Turkov, se je nahajal v njegovem spremstvu tudi turški kuhar kave. Po zmagi nad Turki si je ta mož izprosil dovoljenje, da na Dunaju odpre kavarno. Tako je nastala v Evropi prva kavarna. Kmalu so odprli kavarne tudi po drugih velikih mestih Evrope. In čudno: povsodi so postale kavarne središče duševnega političnega življenja. V Londonu so skušali zatreti nevarna kavarniška zbirališča političnih glav s kraljevim ediktom, a brez uspeha. Tako angleška kakor pozneje francoska revolucija sta izšli iz kavarn. Kava je torej velepolitična pijača. Čaj pa je nasprotno pijača lepoznancev in gospoduje po salonih. Iz vina se poraja ljubezen, iz čaja izbrana družabnost, iz kave pa svet preobrazujoča politika. Vsi revolucionarji od Voltaire-ja do Trockega, so bili strastni pivci kave, nasprotno je pa Goethe dejal: "Saj sem, prijatelji, po pravici vedno sovražil kavo." — Z obletnico rešitve pred turško nevarnostjo praznuje Evropa tudi 250 letnico kavarn.

—o—

5000 LET STARA PŠENICA

Letos so odkrili neki 5000 let star indijski grob, v katerem so našli prav posebno vrsto pšeničnega klasja. Bilo je izredno dobro ohranjeno, in ni bilo opaziti na njem nikakih izpremememb po bakterijah ali drugih živih bitih. Dasi so bili stari Indijci mojstri v prepariranju, si vendar ne moremo tolmačiti tega zagonetnega pojava.

—o—

OBNOVA PULJSKE ARENE

V Pulju so začeli zadnje čase obnavljati znani amfiteater, zgradbo iz dobe rimskega cesarja Vespazijana, ki predstavlja 132 metrov dolgo in 105 metrov široko areno. Zidovje arene je visoko 29 m. V areni je prostora za 20.000 gledalcev.

V obnovljenem amfiteatru kanijo prirejati gledališke predstave na prostem. Ko bo arena popravljena, bodo tam uprizorili Pucinijeve opere, pred vsem pa operna dela istrskega skladatelja Smareglija, avtorja "Istrske svatbe", ki je v svojem delu uporabil mnogo slovanskih motivov.

—o—

Lep zaslužek vam nudi kampanja "Amer. Slovenca"!

ŠIROM JUGOSLAVIJE

Ženo je branil

Na novega leta dan sta se pojavila pri listnjaku posestnika Ignacija Mustra v Gruškovcu pri Ptuju posestniška sinova Ivan Pristarič iz Gruškovca in Tetičkovič iz Brezovca, ki sta napadla njegovo ženo. Spravila sta se pa takoj na moža, ko je ta prihitel ženi na pomoč in ga hudo razrezala z nožji po obrazu, da je moral v bolnico.

—o—

Napaden

Pred nedavnim je bil med Polenšakom in Polenci pri Ptuju napaden od neznancev 26-letni Jože Majcen. Premlatili so ga s koli, da je obležal nezavesten s hudimi poškodbami na glavi in hrbtu.

—o—

Kolpa narašča

Iz Metlike poročajo, da je po novem letu nastalo bolj toplo vreme, celo deževalo je. To je tako vplivalo na debelo zapadli sneg, da se je začel jako hitro topiti. Kolpa je vsled tega na več krajih narastla celo do pet metrov nad normalo.

—o—

Milijonarji v Jugoslaviji

Finančno ministerstvo je nedavno objavilo statistiko milijonarjev v Jugoslaviji. Po tej statistiki ima Jugoslavija 143 oseb, katerih letni dohodki presegajo milijon dinarjev. Če se vzame, da so taki dohodki mogoči pri premoženju 30 milijonov, potem je v Jugoslaviji resnično 143 oseb, ki imajo nad 30 milijonov dinarjev. Največ jih je v Belgradu, potem pride Zagreb, ki jih ima 32. Pod Ljubljano spada pa le 18 takih bogatinov.

—o—

Žrtev poledice

Na poledenelih tleh je v Magdalenski ulici v Mariboru padla sobarica Marija Petrova in se prav nevarno pobila. Morali so jo odpeljati v bolnico.

Dva ponesrečenca

V Kranju je bil pri nekem pretepu ranjen 20 letni Josip Zajec, sin posestnice iz Preseke pri Krapini. Nekdo ga je z nožem sunil v prsa, k sreči pa rana ni nevarna. — Na Zgornjem Jezerskem se je močno oparila s kropom po životu 26 letna dninarica Uršula Polajnar. Oba ponesrečenca so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

—o—

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

IZ SLOV. NASELBIN.

(Nadaljevanje z 2. strani.)

pore za to delo, bodo delali samo 10 dni. To seveda ni nič kaj razveseljiva vest. Upamo pa, da se to ne bo zgodilo. Naš predsednik Roosevelt želi pomagati zlasti revnim delavcem in upamo, da mu bo to v polni meri uspelo. Za njegov 52. rojstni dan, 30. jan., se po vseh Zdr. državah pripravljajo. — Tudi vsa tukajšnja društva so v ta namen stopila skupaj in priredili so velik ples, katerega dobiček so namenili za bolnišnico pohabljenih otrok v Burnette, kar je gotovo lep in plemeniti namen.

Drugih novic skoro ne vem poročati, naj jih pa kdo drugi poroča, ki je bolj zmožen, ker vem, da vas je ,dragi naročniki, precej, ki bi lahko večkrat kaj poročali v ta list, katerega vsaki dan čitate in vsak najraje čita novice iz svoje naselbine. — Še to bi vam priporočila, da bi poslali vsak enega novega naročnika za list, ker je sedaj ravno kampanja, da tako pomagate listu do večjega napredka in da se katoliški list Amer. Slovenec tukaj v Montani bolj razširi v katoliške hiše, ker kot najstarejši slovenski list v Ameriki res zasluži, da si ga naročite in podpirate. Posebno sedaj se potrudite, ko se vam za nove naročnike ponujajo tako lepe nagrade. — Kateri ste zaostali z naročnino, prinesite k meni, ali pa sami pošljite denar na upravništvo lista. Tako boste pomagali listu do napredka. — Prav lepa hvala nekaterim naročnikom, ki že naprej prinesejo svoto za obnovitev naročnine, tako bom dobila več glasov v sedanji kampanji. — Pozdrav vsem naročnikom.

M. Kotze, zastopnica.

—o—

"'Amer. Slovenec' je barometer našega verskega in naodnega gibanja. Kaže nam rast ali padec, kakor že nanese naše delovanje."—Rev. Černe.

Končajte revmatične bolezni s tem receptom lemonega soka

Tekom 48 ur navadno, pogosto pa preko noči, izginejo bolečine revmatizma ali nevritis in otekli sklepi se zmehčajo. Kaka slajna, blažena odpomoč! Dobite si zavoj REV PRESCRIPTION. Zmešajte ga doma s kvartom vode, dodajte soka štirih lemon. Po eno namizno žlico dvakrat na dan je vse, kar potrebujete. Ako ne boste v nekaj dneh nad vse veseli učinka, se vam bo denar povrnil. Poskusite in preizkusite na brez rizike. Naprodaj, priporočano in garantirano pri vseh vodilnih drugistih.

Jacob Gerend Furniture Co.

704-706 West 8th Street, Sheboygan, Wis.

Priporočamo naš pogrebni zavod. Dobite nas podnevi in ponoči. Imamo tudi vsakovrstno pohištvo po zmernih cenah.

Telefon: 377-J — 4080-W.

Ustanovljeno 1912. Tel. Canal 6138

VELETRGOVINA S POHIŠTVOM IN RAZNIM BLAGOM

NRA WE DO OUR PART

QUALITY FURNITURE J. I. Telser LOWEST PRICES

2107-11 West Cermak Road, Chicago, Ill.

MODERNIZIRAJTE VAŠO PEČ!

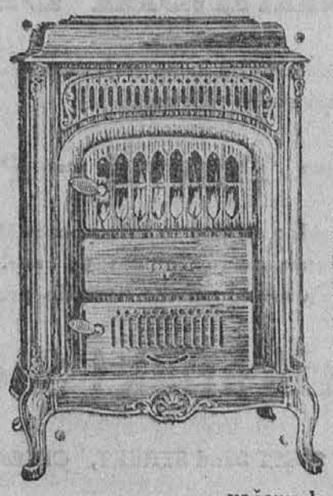

Vašo peč lahko preuredite na olje, kar je veliko bolj praktično, čisto in brez truda in obenem ceneje.

Mi inštaliramo gorilnike za olje v vašo staro peč, ali pa za isto zamenjamo popolnoma novo peč z gorilnikom na olje. Pri tem nudimo vam zelo liberalne pogoje.

Pridite k nam tudi za vse druge pohištvene zadeve, ki bi jih radi preuredili v vašem domu. Se priporočamo.

Izšel je

KOLEDAR

AVE MARIA

za leto 1934.

Bogato ilustrovan in zanimiv po vsebini. Naročniki Ave Maria ga dobijo kot redno izdajo Ave Marije za januar. Za nenaročnike pa stane

50 centov

AVE MARIA

BOX 508,

LEMONT, ILLINOIS

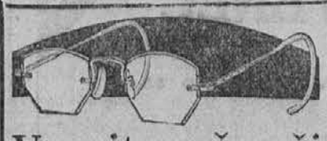

Varujte vaše oči

Ako vas nadleguje glavobol; ako vam solzijo oči in se hitro utrudijo; ako imate krivogled; tedaj je to znamenje, da morate dati vaše oči preiskati.

DR. JOHN J. SMETANA

OPTOMETRIST

— Zdravnik za oči —

25 let skušnje v zdravstvu za oči.

1801 SOUTH ASHLAND AVE.

CHICAGO, ILL.

Telefon Canal 0523

Uradne ure: Od 9. ure dopoldne do 8:30 zvečer.

Dr. Rudolf Zaletel

SLOVENSKI ZDRAVNIK

z univerz v Pragi in Padovi, poprej priključen bolnišnicam v Parizu. Nedavno v zvezi z zavodom za raka v Havana, Kuba, in z bolnico za kožne bolezni in raka v Philadelphiji. Posvetovanje in diagnoza. — Zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni.

Uradne ure v mestu od 1 — 4 ure popoldne.

10 West Jackson Blvd. corner State and Jackson, 3. nadstropje.

Tel. v URADU: WEBSTER 4605

Stanovanje: Od 10 — 12 zjutraj, zvečer od 6 do 8.

4830 W. Cermak Ro., Cicero, Ill. Tel. Cicero 66

"ČRNI MOŽ"

POVEST IZ PRETEKLIH DNI

Spisal K. M.

"Napol si že uganil; Rajko me pošilja, toda ne zaradi dekle, čeprav to ne bi bila nobena sramota, če je poštena in če se na delo razume."

"No, potem pa res ne vem, koga si želi tvoj dragi sin. Hitro mi povej, koga misli osrečiti s svojim snubljenjem."

Sedel je za mizo in se smejal, kakor bi šlo za zabavo. Marta je prebledela, Poljanka pa se je vsa tresla od strahu, kaj se še utegne zgoditi. Samo Potočnik je ostal miren, nemo je strmel pred se, kakor da ne bi bil slep.

"Poljanec, sprta sva bila že dolga, dolga leta. Sam veš najbolje, zakaj. Jaz prepira nisem začel in mi ga tudi ne bi bilo treba končati. Toda prepir rodi samo nesrečo. Zato sem prišel, da bi ti ponudil roko v spravo."

pankrt, ki mu lahko vržeš vinar, pa bo še vesel? Ne potrebujem tvoje roke in tvojega miru; rok

"Tako, to hočeš? Ali misliš, da sem beraški imam dovolj, mir pa si bom že sam znal ustvariti. Še zdajle si ga bom, če me boš še dolgo zadrževal. Mir, ki mi ga prinašaš je iz Potočnikove hiše, toda pri Poljancu tak mir ni vreden počenega groša. In še plačati bi ti ga moral, kajne? Koliko pa bi hotel zanj?"

"Četovodjo!"

Zaradi neprestanega izzivanja se je Potočnik komaj še zadrževal. Ta beseda je bila prvi odgovor, ki je vračal milo za drago.

"Četovodjo? Ali si znorel?" je vzkliknil Poljanec.

"Ne! Pokliči nadporočnika, pa mu povem, kje je četovodja skrit in kdo ga lahko spet vrne svetu. Zapomni si, Poljanec, da sem prišel k tebi po mir. Mirno bi se s tabo pogovoril. Pokaži, da si pameten, in ostal bom človek, ki je dovzeten za lepo besedo. Če pa boš še dalje predrzen, bom postal spet Golijat, ki se nikogar ne boji, dasi je slep. Tudi Črnega moža ne, ki ne more potrebovati Potočnikovega miru!"

Poljanec je prebledel, vendar se je hitro zavedel in vstal izza mize.

"Potočnik!" je zakričal. "Ne brusi preveč jezika, sicer te utegnem zgrabiti in treščiti na tla, čeprav praviš, da si Golijat!"

Tega ne boš storil, Poljanec, ker se na svojo pest ne moreš več zanesti. To si menda že sam videl. Rajši si natakni lasuljo in brado, priveži si krinko na obraz in me še enkrat ustreli v obraz. To znaš bolje."

Tudi on je vstal. Ob predrznih nasprotnikovih besedah ga je spet pograbilo divje sovraštvo. Iz slednje njegove kretnje se je to dobro videlo. Nekaj je v njem zbesnelo. Zgrabilo ga je, da se je vzpel in bil zdaj skoraj za glavo višji od Poljanca. Poljanec pa se je pripravil, kakor da bi hotel nanj skočiti, toda pod težo obdolžitev, ki mu jih je Potočnik vrgel v lice, se je opotekel nazaj in omahnil na stol. Slepec je čul, kako je stol zaškripal.

"Tako je prav! Sedi in poslušaj me, potem pa stori, kar hočeš."

Tudi on je sedel.

"Saj poznaš Rajka. Fant je, da ni enakega v devetih župnijah. Kje dobiš silnejšega, kje pametnejšega? To je vse. O podrobnostih ne bom govoril. Rad ima Marto in ona —"

"Marto?" je kriknil Poljanec, toda pomiril se je hitro obsedel. "Le govori dalje. Potem bom govoril še jaz!"

"Torej, Marto ima rad in ona tudi njega. Dekle je, ki je vredno petdesetih Poljančevih posestev, in ničesar ji ne morem očitati. Ti sicer nisi njen oče — samo varuh si in še varuh slab — in ne moreš odločati, koga naj vzame in koga ne. Ker pa sem se hotel s teboj pomiriti, sem prišel k tebi, da jo izprosim od tebe. V roko mi sezi, daj jo mojemu sinu in vse bo pozabljeno, vse uničeno, kar je bilo med nama!"

"Ali si že končal? Zdaj pa poslušaj moj odgovor: Ven iz moje hiše!"

"Mislim. . ."

"Nič ne boš mislil! Ven!"

"Pomiri se, Poljanec!"

"Ven! Ali pojdeš ali ne?"

Planil je pokoncu in stopil k Potočniku. Grozeče ga je zgrabil za roko.

"Oče!" je kriknila Marta in v strahu prihitela k njemu, da bi ga odtrgala od slepca.

Tudi mati je priskočila in dvignila roke, kakor bi ga hotela prositi, naj bo pameten.

"Nič se zame ne bojta", ju je resno pomiril slepec. "Kar lepo v kotu ostanita!"

"Da, izginita, drugače se utegne zgoditi, da bosta zleteli z njim vred iz hiše. Ti pa ven, da ti ne pokažem, kaj se pravi imeti opravka s Poljancem!" je ukazal Potočniku.

"Ali se res upaš dotikati se Potočnika? Roko stran!" je ostro ukazal slepec.

Ko je videl, da se Poljanec ne misli umakniti in da ga je še trše prijel, je z bliskovito naglico pograbil pred se. Preden se je Poljanec zavedel, so ga roke že držale v kleščah. Kakor trsko so ga dvignile s tal, zavrtele v zraku in treščile na tla ,da je izgubil zavest.

Ženski sta prestrašeno kriknili in se sklonili k njemu, da bi pogledali, ali se mu ni kaj hudega pripetilo. Slepec pa je stal mirno sredi sobe in se smehljal.

"Dovolj ima, ali ne?" je vprašal.

"Moj Bog, Potočnik, mrtev je," je kriknila Poljanka in bruhnila v jok.

"Ne, ne, ni mrtev; poznam svoj prijem in svoje roke," je mirno odvrnil Potočnik. "Za smrt bi bilo treba še precej več moči. Zdaj pa povejte, mati, ali vam je Rajko všeč?"

"Najrajši ga imam med vsemi, kar jih poznam."

"Ali vam bo prav, če vzame vašo Marto?"

"Kako mi ne bi bilo. . . Samo moj mož..."

"Ne bojte se! Nič se vam ne bo zgodilo! In če se kaj primeri, da bosta potrebovali pomoči, pridita k nam. Radi vama bomo pomagali."

Šel je mimo nezavestnega Poljanca proti veži. Dekle, ki je še zmeraj drhtelo, ga je prijelo za roko in ga odvedlo na dvorišče, kjer ga je čakal hlapec.

Preden ji je dal roko v slovo, ji je še rekel:

"Ne pozabi, Marta, da ti je Potočnikov dom odprt, kadarkoli ga boš potrebovala. Dobra ostani!"

Potočnik je šel. Kako rada bi bila šla z njim iz Poljančeve hiše, se takoj poslužila obljubljene pomoči. Toda morala je vztrajati na strani slabotne matere, ki je prav zdaj tako potrebovala njene tolažbe.

Ko je spet stopila v izbo, se je očim že začel prebujati iz nezavesti. Nekaj časa je tuje strmel pred se in ni vedel, kje je, šele nato se je docela zavedel. Kakor bi ga bila kača pičila, se je pobral s tal.

"Kje je tisti razbojnik, ki se je upal me napasti v moji lastni hiši? Vidve sta mu pomagale, vidve — —"

Iztegnil je že roke, da bi planil na ženo in hčer, toda nekaj ga je zadržalo.

"Sem pojdi, Marta, sem pojdi in povej mi vse!" ji je rekel.

Ubogala ga je in zbrala vso moč.

"Ti si se spečala s Potočnikovim Rajkom in ga naščuvala name!" je dejal.

"Ne!" je odločno odvrnila in povesila glavo.

"Le ne izgovarjaj se", ji je skočil v besedo. "Dobro vem, kako je bilo. Pri Potočnikovih si bila!"

TISKARNA

AMERIKANSKI SLOVENEC

izvršuje vsa tiskarska dela točno in po najzmernejših cenah. Mnogi so se o tem prepričali in so naši stalni odjemalci.

Društva — Trgovci — Posamezniki

dobijo v naši tiskarni vedno solidno in točno postrežbo. Priporočamo, da predno oddate naročilo drugam, da pišete nam po cene. Izvršujemo prestave na angleško in obratno. Za nas ni nobeno naročilo preveliko, nobeno premalo.

Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

S.P.D. sv. Mohorja

Ustanovljena 31. decembra, 1921. Inkorporirana 12. oktobra, 1923.

SEDEŽ: CHICAGO, ILLINOIS

ODBOR ZA LETO 1934:

Predsednik: Leo Mladich, 1941 W. 22nd Street.
Podpredsednik: Andrew Glavach, 1910 W. 22nd St.
Tajnik: Jos. J. Kobal, 2113 W. 23rd Street, Chicago, Ill.
Blagajnik: Jos. Ziherl, 2001 W. Cullerton St.
Zapisnikar: Joe Oblak, ml., 2313 So. Winchester Avenue.
Duhovni vodja: Rev. Alexander Urankar, O.F.M.
Nadzorniki: Frank Kozjek, 2118 W. 21st Pl. Theresa Chernich, 2024 Coulter St.; John Densa, 2730 Arthington St.
Porotni odbor: John Jerich, 1849 W. 22nd St.; John Falle, 1937 W. 22nd Pl.; John Mlakar, 1925 W. 22nd Pl.
Družbeni zdravnik: Dr. Jos. E. Ursich, 2000 W. 22nd St.
Reditelj: Anton Zidarich, 1842 W. 22nod Place.

Uradno Glasilo: "Amerikanski Slovenec".

Družba zboruje vsako prvo nedeljo ob 1:30 popoldne v cerkveni dvorani sv. Štefana, na 22nd Place in Lincoln ulici.

Družba sprejema v svojo sredo moške in ženske od 6 do 45 leta starosti. Pristop v družbo je samo en dolar. Družba plačuje $7.00 na teden bolniške podpore, za kar se plačuje po 50c na mesec mesečnine. To je izvanredna ugodnost za vsakega Slovenca v Chicago. Rojaki, pristopajte v to domačo družbo!

Za vsa pojasnila glede družbe in njenega poslovanja se obrnite na družbenega tajnika ali pa predsednika.

DOHODKI ZA LETO 1933 — RECEIPTS FOR 1933

Bolniški sklad — Sick Benefit Fund

Asesment — Assessment	$2050.75
Obresti — Interest	511.43
Skupaj — Total	$2562.18

Rezervni sklad — Rezerve Fund

Asesment — Assessment	$ 684.00
Obresti — Interest	115.00
Izv. asesment (domača zabava) —Special assess. (social)	206.20
Vstopnice prodane na seji — Tickets sold at meeting	2.10
Pristop — Initiation fee	2.00
Za pijačo — Cider	23.50
Vožnja v Lemont na romanje — Trucks for Lemont	9.80
Slov. Posojilno Društvo — Slov. Home Bldg. & Loan Ass'n	175.00
Regalije — Badges	2.80
Plačilne knjige — Due books	4.70
Skupaj — Total	$1225.10

Pogrebni sklad — Funeral Benefit Fund

Plačano v pogrebni sklad — Paid in the funeral benefit fund	1991.00
Skupaj Total	$1991.00

STROŠKI ZA LETO 1933 — DISBURSEMENTS FOR 1933

Bolniški sklad — Sick Benefit Fund

Bolniške podpore izplačane — Sick Benefit paid	$1988.00
Skupaj — Total	$1988.00

Rezervni sklad — Reserve Fund

Plače odbornikov — Officers salaries	$ 367.73
Oglasi — Advertisements	127.00
Plačano na delnice v Slov. Stavbinsko Društvo — Paid on shares in the Slov. Home & Loan Ass'n	177.50
Pogrebniški vozovi — Limousines	97.50
Dar cerkvi sv. Štefana—Donations to St. Stephen's Church	75.00
Tiskanje — Printing	58.05
Pijača — Cider	52.50
Mrtvaški venci — wreaths	50.00
Plača pogrebcem — pallbeares	48.00
Najemnina od dvorane in posoda — Hall rent and dishes	40.70
Odvetnik — Attorney fees	35.00
Poštnina, telefon itd. — Postage, telephone, etc.	31.69
Maše — Masses	25.00
Tajnikovi in blag. bondi — Sec'y and Treasurer's bonds	16.50
Pregled zdravniških listov — Examination of Sick Lists	13.25
Voznina v Lemont na romanje — Trucks to Lemont	13.00
Vstopnice od raznih društev — Tickets from Societies	12.50
Dar oo. frančiškanom v Lemontu—donation to Franciscan Fathers	5.00
Taksa na čeke, raba čekovnega vloga, zavar. shramba —. Tax on checsk, service charge and safety vault, Metrop. State Bank	13.29
Kampanje nagrade — Campaign prizes	5.25
Ponarjen denar — Counterfeit money received	5.00
Dar za poplavljence v starem kraju—Donation to distressed in Europe	5.00
Grocerija, meso itd. za domačo zabavo — Groceries, meat etc. for social	38.61
Sukpaj — Total	$1313.07

Pogrebni sklad — Funeral Benefit Fund

Za pok. Anna Kosmach — for deceased Anna Kosmach	$ 487.50
Za pok. John Zižek — for deceased John Zizek	374.85
Za pok. Mary Peternel — for deceased Mary Peternel	480.00
Za pok. Mary Habjan — for deceased Mary Habjan	463.50
Za pok. Anna Skala — for deceased Anna Skala	447.00
Skupaj — Total	$2252.85

	Boln. sklad Sick ben.	Rezer. sklad Reserve	Pog. sklad Funeral ben.	Skupaj v blag. Total in treas.
Dec. 31, 1932 v.	7641.73	1000.00	600.00	9241.73
Dohodki za 1933	2562.18	1225.10	1991.00	5778.28
Skupna svota	10203.91	2225.10	2591.00	15020.01
Stroški za 1933	1988.00	1313.07	2252.85	5553.92
Dec. 31, 1933 v.	8215.91	912.03	338.15	9466.09

Denar investiran sledeče — Money invested as follows

Posojilo na prvo vknjižbo — Loaned on first mortgage	$ 2000
Slov. Dom. delnice Class—Slov. Home Loan & Bldg. Ass'n	
Class C No. 100 series 83 shares 26	$ 1950.00
Class C No. 110 series 84 shares 10	750.00
Class C No. 134 series 88 shares 10	750.00
Class C No. 142 series 90 shares 8	600.00
Class C No. 152 series 93 shares 8	600.00
Class E No. 224 series 99 shares 15	1300.00
Class E No. 253 series 100 shares 10	1000.00
Metropolitan Bank hranilna vloga — Savings account	5.21
Metropolitan Bank čekovna vloga — Checking account	472.63
Denar na rokah dne 31. dec. 1933 — Cash on hand	38.25
V blag. dne 31. dec. 1933 — In treas. dec. 31, 1933	$9466.09

Suspendani za leto 1933 — Suspended in 1933

Lucija Andreas, Hozjan John, Simonelich Frank, Miroslavich Mathilda, Frank Anna, Lousha Theresa, Katich Mary, Kajzar Math, Kajzar Mary, Banich Anton, Banich Anna, Majcen Margaret, Zvokel Frnk Jr., Cunk Frank, Cunk Mary, Katich John, Retel Anna Mrs., Adams Agnes, Brence Pauline, Majcen Frank Jr., Potokar Jos. Jr., Rozich Frank, Rozich Caroline, Hozjan Mary, Palacz Frank, Ladstaetter Konrad, Kaiser Nick, Simonelich Alojzija, Frank Martin, Fabian Anton, Skorja John, Russel Mary, Cernet Jakob, Krzicnik Cecilia. — Skupaj 34.

Odstopli za leto 1933 — Resignation for 1933

Cajnkar Johana, Lagin Ignatz, Lagin Martin, Zummer Andrew, Zummer Mary, Prah Peter Jr., Stayer Johanna Miss, Jerin Rudolph, Papesh Joseph, Zummer Frances Miss, Tomazich Mary Miss, Rudolph William, Tomazich Frank Jr., Meznarich Frank. — Skupaj 14.

Umrli za leto 1933 — Deaths for 1933.

Habjan Mary, Peternel Mary Mrs., Skala Anna Mrs. — Skupaj 3.

Novo pristopli za leto 1933 — New members initiated in 1933

Sardach Frances, Dvornik John, Stainko Bessie, Golja Geo., Golja Jennie, Kosir John, Železnikar Josephine, Kerzich Eliz., Tomazin Gertrude, Porenta Peter, Jasbec Frances. — Skupaj 11.

Dne 31. dec. 1933 je štela Družba sv. Mohorja 438 članov v aktivnem oddelku in 8 članov v mladinskem oddelku. — Skupaj 446.

Joseph J. Kobal, tajnik.

* * *

Naša prihodnja redna mesečna seja se bo vršila v nedeljo, dne 4. februarja 1934 v cerkveni dvorani sv. Štefana točno ob 2. uri popoldne. Vsakega člana je dolžnost, da se je udeleži, ako je to le mogoče. Tukaj vas zopet opominjam in prosim, da plačujete svoje prispevke redno, ali se pa vsaj pridite opravičiti.

BOLNIŠKA PODPORA. Večkrat med letom se je pritožilo, da se čeki za bolniško podporo ne strinjajo z drugimi društvi, to je v slučajih, kjer je naš član tudi član kakega drugega podpornega društva. Vzrok temu je, ker je naš sistem plačevanja drugačen kakor morda drugod. Pri nas se podpora plača od dneva, ko ste se naznanili tajniku bolnega, pa do prvega prihodnjega meseca, ne pa do seje. Drugi mesec potem dobite pa od 1. naprej. Prosim, da si to zapomnite, in ko dobite vašo podporo, dobro preračunite sami doma in potem, ako mislite, da ni prav, ste prošeni, da pridete to **meni** takoj povedati, in v slučaju pomote, se to prav lahko popravi. Še nekaj naj omenim, in sicer, pri nas plačamo podporo prvi dan, ko se naznanite bolnega, ne pa zadnji dan, ko se javite zdravega.

KAMPANJA. Z mesecem februarjem smo pričeli z veliko kampanjo. Tudi druga društva v Chicagi so začela s kampanjami, kar je dobro znamenje, da se depresija bliža h koncu. Saj je že čas. Vendar hočem tukaj vam omeniti, da je asesment pri naši Družbi jako majhen in je Družba na najboljši finančni podlagi chicaških katoliških društev. Torej lepa prilika za vsakega dobrega katoličana in rojaka v naši naselbini. V kampanjski odbor so bili izvoljeni sledeči: Jos. Zicherl, Leo Mladič, Anton Zidarich, John Meznarich, Theresa Charnich, Angela Zugich. — Vsi člani, kateri imate kakega novega kandidata, ste prošeni, da ga izročite enemu izmed teh. Prvi glasovi kampanje so zelo dobri, kajti, ko te vrstice pišem, imam na rokah 19 novih prošenj za sprejem v našo Družbo.

LETNO POROČILO. Danes je tudi priobčen natančen popis in račun poslovanja naše Družbe za leto 1933. Dobro ga prečitajte, da lahko vidite kam in za koga se plača vaš denar. Torej vas še enkrat opominjam in vabim, da pridete gotovo na prihodnjo sejo. Torej na svidenje v nedeljo, dne 4. febr. 1934.

JOS. J. KOBAL, tajnik.

Rev. J. C. Smoley:

SOCIJALNO VPRAŠANJE IN SOCIJALNI RED

DEJSTVA IN NAČELA.

(Dalje.)

Ne, je to temeljno socialno načelo, katero javlja, ker spada k naravnemu zakonu, človeku, in sicer vsakemu človeku njegova lastna narava sama. Če se je enkrat ta postava pozabila, potem se ne more več pozabiti, odkar jo je Kristus znova proglasil kot novo postavo ono drugo postavo: "Ljubi Gospoda iz celega svojega srca, iz vse svoje duše, iz vse svoje misli." Da je tej prvi in največji postavi druga enaka: "Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe," pomeni in pove, da kakor posamezen človek ne more najti sreče, miru in pokoja brez Boga, tako tudi človeška družba in družaben red ni mogoč brez uresničenja ljubezni do bližnjega.

Zato so pa vse teorije o početku človeške družbe tako napačne, ki govore o pogodbah, kakor bi bil boj vseh proti vsem naraven položaj, katerega je končala šele pogodba, da se medsebojno priznajo gotove pravice. To trdi liberalizem. Ne! Narava sama ukazuje človeku: "Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe." Ker so pa ljudje in družba odpadle od tega naravnega zakona, je moral boj vseh proti vsem neprenehoma razdirati človeško družbo in jo metati iz socijalne krize v krizo. Nikaka rešitev socijalnega vprašanja ni mogoča, razun če se svet povrne k najvišji postavi družabnega življenja.

Toda ne samo enakost narave dokazuje naravno dolžnost ljubezni do bližnjega, ravno tako jasno dokazuje to neenakost ljudi, in sicer zopet po neizogibni logiki, ki pravi človeku, da je Bog njihov skupen cilj, da morajo drug drugemu pomagati, da dosežejo svojo največjo blaginjo, da je pa, ker so, kakor vidi vsak, zmožnosti ljudi neenake, človek na človeka navezan, da pomaga sobratu na svoj način, da dosežeta skupni cilj. V prvotni družbi, v družini, vrši se ta medsebojna pomoč samoobsebi umevno: Otroke vzdržujejo, dokler si ti sami ne morejo pomagati, starši, prehranjajo jih, sčasoma otroci lahko opravljajo kaka mala, lahka dela, in sicer vsak po svojih zmožnostih, dokler ne pride za otroke dolžnost, da skrbe za svoje starše, ko ti obnemorejo. Naše narodno gospodarstvo je dandanes velikanska delavska družina; vsakemu je odkazan poseben prostor, enemu plug, drugemu naklo, tretjemu pero itd.; in ves socijalen red ne obstoji pravzaprav dejanstveno iz ničesar drugega, kakor v vednem izmenjavanju vsakovrstnih potrebščin in dela, bodisi v obliki dela ali blaga. Tako naj bi ravno ta neenakost posameznikov ustvarila zopet družabno vez in opozarjala človeka na temeljni zakon socijalnega reda: "Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe."

Zato so pa napačne tudi vse teorije, ki trdijo, da je neenakost ljudi že kot taka protinaravna, da je bil nekoč čas, in da lahko pride zopet čas, ko ne bo bogatinov in revežev, močnih in slabičev, gospodarjev in podložnih. Tako uči socijalizem. Enakost, to je njegova rešitev. Toda ne dajmo se motiti. Mehanično izenačenje nikoli ne bo rešilo socijalnega vprašanja. Narava in človeške strasti bodo vedno povzročale vedno nove neenakosti v družbi. Ste li kedaj slišali, da je v socijalističnem elizeju, v Rusiji, zavladala enakost? Ni li ravno tam resnica, da je zavladala tam prava revščina, da je tam grozna neenakost, kar se tiče bogastva in moči, da so vsi jako ubožni, oziroma da je relativno v ostalem vse ravno tako, kakor je bilo poprej. Ne, to ni nikaka pot k rešitvi socijalnega vprašanja. Prisilni poizkusi zenačenja bodo neenakosti v človeški družbi le še povečali in jih napravili naravnost neznosne. Premagala bo te neenakosti edinole ljubezen do bližnjega. Je torej *ena sama sila*, ki bo izenačile razmere in nasprotstva v človeški družbi: je to sila in moč ljubezni.

(Dalje prih.)

—o—

Promocija

Za doktorico filozofije je bila na ljubljanski univerzi promovirana 5. jan. Silva Trdinova.